

ΣΕΙΡΑ ΜΙΚΡΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

Ἀρ. 1

Δ Ρ Ο Μ Ο Ι

ΣΤΡΩΜΕΜΟΙ ΑΓΚΑΘΙΑ

ὑπό

ΣΤΕΛΙΟΥ Π. ΑΤΤΕΣΛΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ—ΚΥΠΡΟΣ

1945

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ
ΣΤΗΝ
ΚΑΛΗ ΜΟΥ ΜΑΝΟΥΛΛΑ

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή
του συγγραφέα.

ΔΡΟΜΟΙ ΣΤΡΩΜΕΝΟΙ ΑΓΚΑΘΙΑ

Ξημέρωνε Χριστούγεννα. Ένας κρύος, δυνατός, άερας φυσούσε κι' έκαμνε τ'α ψηλά δένδρα ν' αναστενάζουν.

Τρεις γρηούλες, καλά ντυμένες, σέ σκούρα ζεστά, μάλινα, βιαζόνταν νά φθάσουν γρήγορα στην έκκλησία.

Τήν φλυαρία τους τήν διέκοψε ένα θλιβερό θέαμα.

Δυό βαστάζοι, άκολουθούντες ένα άσπρομάλλη γέρο Παπα, πού μουρμουρούσε τ'ας έπικηδείους εύχάς, μετέφεραν άπάνω στο ξυλοκρέβατο του νεκροταφείου ένα νεκρό.

— Ποιός νά είναι, άραγε, — ρώτησε ή μι'ά γρηούλα.

— Κανένα φτωχό πλάσμα, θά είναι— άπήντησε ή άλλη. — Δέν βλέπετε πώς μεταφέρουν τόν νεκρό μέ τ'ο ξυλοκρέβατο του νεκροταφείου ;

— Δέν αφήνετε, λέω έγώ, αύτήν τήν κουβέντα— είπε ή τρίτη γρηά.— Για νεκρούς θά μιλούμε Χριστούγεννα ήμέρα ;

Οι βαστάζοι έστριψαν τήν καμπή του δρόμου άπαλλάττοντες τ'ες καλές γρηούλες άπό τ'ο θλιβερό θέαμα τ'ης έκφορας του νεκρού. Πήγαιναν άπό τ'ο νοσοκομείο στο νεκροταφείο μι'ά γρηά ζητιάνα, τήν γρηά Έλένη.

Η γρηά Έλένη, πού τρία χρόνια τώρα τήν έβλεπαν νά κάθεται στην καμπή ενός κεντρικού δρόμου, δίχως νά βγάξη μιλι'ά άπό τ'ο στόμα τ'ης, λές και ντρεπόταν νά ζητιανέψη, πέθανε στον δρόμο τ'ο άπόγευμα τ'ης παραμον'ης.

Οι Ιατροί διεπίστωσαν ότι ο θάνατος τ'ης γρη'ας προήλθε άπό έξάντλησι, πείνα και κρύο...

* * *

Η γρηά ζητιάνα ήτο ή μοναχοκόρη ενός παπα, ο οποίος ξούσε σ' ένα άπό τ'α όρεινά χωριά του νησιου μας.

Δέν ήτο πλούσιος ο παπ'ας μ'ά δέν ήτο και φτωχός. Είχε αρκετά κτήματα στα όποια εργαζόταν και ο ίδιος και πού τ' ούδιναν ένα καλό εισόδημα. Με τόν μισθό του, τ'α τυχερά του και με τ'ο εισόδημα πού τ' ούδιναν τ'α κτήματά του, ο άνθρωπος περνούσε αρκετά καλά τήν φαμίλια του.

Η Έλένη, ή μικρή παπαδοπούλα, ήτανε ώραίο κορίτσι. Οι νέοι του χωριου τήν κρυφοκύταζαν. Λίγα κορίτσια στο χωριό ήτανε ώραία σαν και αύτήν.

Σάν έγινε ή Έλένη δέκα όκτώ χρονών, ένας λεβεντινός άπό ένα γειτονικό χωριό, τήν είδε κοντά στην Έκκλησία μι'ά Κυριακή με άλλα κορίτσια. Η Έλένη ξεχώριζε και ο νέος

τήν αγάπησε. Σάν τίμιο παιδί πού ἦτανε, τὸ εἶπε σέ λίγες μέρες στὸν πατέρα του καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ δώσῃ τὴ συγκατάθεσή του καὶ νὰ τὴν ζητήσῃ ἀπὸ τὸν παπᾶ γιὰ νὰ τοῦ τὴν δώσῃ γιὰ γυναϊκά του.

Ὁ πατέρας τοῦ Γρηγόρη—ἔτσι ἔλεγαν τὸ ὠραῖο παλληκάρι—εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐκλογὴ τοῦ υἱοῦ του, πῆρε τὸν Γρηγόρη καὶ μιὰ Κυριακὴ μετὰ τὴν ἀπόλυση κτυποῦσε τὴν πόρτα τοῦ παπᾶ.

Χάρηκε ὁ παπᾶς πολὺ, σάν εἶδε τὸν πατέρα τοῦ Γρηγόρη, γιατί στὸ πρόσωπό του ἔβλεπε ἕνα παιδικό του φίλο, πού κανένα σύννεφο πικρίας δὲν εἶχε ποτὲ σκοτεινιάσῃ τὸν οὐρανὸ τῆς φιλίας τους.

Σέ λίγη ὥρα ὁ παπᾶς ἔμαθε τὸν λόγο τῆς ἐπισκέψεως τοῦ φίλου του.

Παραξενεύτηκε ὁ παπᾶς σάν ἄκουσε πὼς ὁ Γρηγόρης ἀγαποῦσε τὴν κόρη του, γιατί οὔτε αὐτός, οὔτε ἡ κόρη του, πού ποτὲ δὲν κρατοῦσε τίποτα μυστικό ἀπὸ τὸν πατέρα της, ἀλλὰ οὔτε καὶ κανένας ἀπὸ τὸ χωριό, εἶχαν ἀντιληφθῇ τὴν κρυφὴ καὶ ἄδολη αγάπη τοῦ Γρηγόρη.

Ὁ παπᾶς ἔμεινε λίγα λεπτιὰ σκεπτικός κρυφοκυτάζοντας τὸ ὠραῖο μελαχροινὸ παλληκάρι. Μετὰ χαμογέλασε καὶ ἔδωσε τὴν συγκατάθεσή του καὶ τὴν εὐχή του.

Πέρασαν χρόνια... Ἡ Ἑλένη ἠκολούθησε τὸν ἄνδρα της στὸ χωριό του. Ὁ ἄνδρας της εἶχε δική του καλοστρωμένη δουλειά, ἀπὸ τὴν ὁποία κέρδισε ἀρκετὰ, καὶ καλοπερνοῦσε τὴν οἰκογένειά του. Ἡ Ἑλένη τοῦ χάρισε δυὸ υἱούς καὶ ἡ εὐτυχία βασίλευε στὸ σπίτι τοῦ Γρηγόρη.

Μὰ δὲν ἦτο γραφτὸ νὰ διαρκέσῃ ἡ εὐτυχία τῆς Ἑλένης γιὰ πολὺ.

Μιὰ χειμωνιάτικη νύκτα, ἀσέληνη, μιὰ δυνατὴ βροχὴ ἔκοψε τὸν Γρηγόρη λίγα μίλια μακρὰ ἀπὸ τὸ χωριό του. Ἐρχόταν ἀπὸ τὸ χωριὸ τοῦ πατέρα τῆς γυναίκας του ὅπου εἶχε πάη τὴν προηγουμένη γιὰ κάποια δουλειά.

Ἡ ἀστραπὲς ἔσχιζαν σάν φωτεινὰ φίδια τὸν κατάμαυρο οὐρανὸ καὶ δυνατὲς βροντὲς ἀντιλαλοῦσαν στὲς ἀπότομες χαράδρες.

Τὸ φανάρι τοῦ Γρηγόρη ἔσβυσε ἀπὸ τὸν δυνατὸν ἀέρα καὶ μόνο ἡ ἀστραπὲς φώτιζαν τὸν δρόμο.

Τὸ ζῶον τοῦ Γρηγόρη σκόνταψε σ' ἕνα χονδρὸ κορμὸ δένδρου πού ὁ δυνατὸς ἀέρας εἶχε ρίξῃ καταμεσῆς τοῦ δρόμου, καὶ ἔρριξε τὸν Γρηγόρη στὸν καταλασπωμένον δρόμο.

Κτύπησε στὸ κεφάλι καὶ ἔμεινε ἀναίσθητος. Σάν ξαναβρῆκε τὲς αἰσθήσεις του ἦτο ξαπλωμένος στὴν λάσπη, κατάβρεκτος καὶ τὸ διαπεραστικὸ κρῦο τοῦ τρυποῦσε τὰ κόκκαλα. Ἔνοιωθε πόνους φοβεροὺς στὸ πόδι του.

Τὸ ζῶο ἄτεκόταν φοβισμένο κοντὰ του καὶ σὲ κάθε ἀστραπή καὶ ἔκκωφαντικὴ βροντὴ πρόδιδε τὸν φόβο του.

Ὁ Γρηγόρης προσπάθησε νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ ξανακαβαλληκέψη μὰ δὲν μπόρεσε. Σὲ λίγο ξαναλιποθύμησε.

Ὅταν συνῆλθε βρισκόταν ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι του. Τὸν βρῆκαν μόλις εἶχε χαράξῃ τὸ φῶς, κάποιοι χωριανοὶ του, ἀναίσθητο, μέσα σὲ μιὰ λιμνοῦλα νερομένο αἷμα. Τὸν σηκώσαν καὶ τὸν μετέφεραν, ἀναίσθητον στὸ σπίτι του.

Ἡ γυναῖκα του κρυφόκλαιγε στὸ πλάϊ του.

Ζήτησε νὰ χαμογελάσῃ στὴν δακρυσμένη του γυναῖκα ἀλλὰ ὁ πόνος τοῦ ποδιοῦ του τὸν ἔκαμε νὰ δαγκώσῃ τὰ χεῖλη του.

Ἡ Ἑλένη εἶχε φωνάξῃ μιὰ γρηὰ γειτόνισσα, πού καταλάβαινε ἀπὸ κάτι τέτοια, γιὰ νὰ δῆ τὸ πόδι τοῦ Γρηγόρη.

Ἡ γρηὰ, τὸ περιποιήθηκε πρόχειρα, καὶ εἶπε στὴν Ἑλένη ὅτι τὸ πόδι τοῦ ἀνδρός της ἦτο σπασμένο λίγο κάτω ἀπὸ τὸ γόνατο, καὶ τὴν συνεβούλεψε νὰ φωνάξῃ ἰατρὸν ἀπὸ τὴν πόλιν.

Ἔστειλε ἀμέσως ἡ Ἑλένη νὰ φωνάξουν τὸν ἰατρο, ὁ ὁποῖος ἦλθε τὴν ἐπομένη.

Βρῆκε τὸν Γρηγόρη νὰ τὸν κατακαίῃ ὁ πυρετός καὶ νὰ παραμιλῇ.

Ὁ ἰατρὸς, ἐκτὸς τοῦ σπασίματος στὸ πόδι, διέγνωσε ἐπίσης καὶ πνευμονία σοβαρᾶς μορφῆς. Ἡ κατάστασις τοῦ Γρηγόρη ἦτο ἀνησυχαστικὴ, γιὰ τὸν Γρηγόρη ἀπὸ τὴν πληγὴ τοῦ εἶχε στὸ κεφάλι εἶχε χάσει αἷμα πολὺ.

Πολέμησε ὁ ἰατρὸς τὴν ἀρρώστεια μὲ ὅσα ὄπλα τοῦ ἔδιδε ἢ ἐπιστῆμη του μὰ στὸ τέλος νίκησε ἡ ἀρρώστεια. Ἐνα βράδυ ὁ Γρηγόρης ἄφηνε τὸν ψεύτικο κόσμον τῆς ὕλης μὲ τοὺς πόνους του καὶ τὲς λύπες, ἀφήνοντας καὶ τὴν γυναῖκά του χῆρα καὶ τὰ παιδάκια του ὄρφανά.

Τὸ μεγαλύτερο παιδί τοῦ Γρηγόρη, ὁ Ἀνδρέας, μόλις νὰ ἦτο ἑπτὰ χρονῶν. Ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ δευτέρου τοῦ παιδί, ἦτο ἀκόμα βρέφος.

Λίγο καιρὸ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγόρη ὁ παπᾶς πῆρε τὴν κόρη του μὲ τὰ ὄρφανά της κοντὰ του.

Ἐκλαψε πολὺ τὸν ἄνδρα της ἡ Ἑλένη γιὰ τὴν δέκα χρόνια πού ἔζησαν μαζὺ ποτὲ δὲν τὴν εἶχε πικράνει.

Καὶ τοῦ παπᾶ τὸ σπίτι δὲν τὸ κτύπησε λιγώτερο ἢ κακὴ τύχη. Λίγα χρόνια μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγόρη, μιὰ βαρεια ἀρρώστεια ἔρριξε στὸ κρεβάτι μὲ πόνους φρικτοὺς τὴν δυστυχισμένη τὴν παπαδιά. Κανένας ἰατρὸς δὲν μπόρεσε νὰ διαγνώσῃ τὴν ἀρρώστεια ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ὑπέφερνε ἡ παπαδιά πού γιὰ χρόνια τὴν κρατοῦσε μὲ φρικτοὺς πόνους στὸ κρεβάτι. Τὰ καλύτερα κτήματα τοῦ παπᾶ πωληθήκανε γιὰ νὰ

πληρωθούν τα φάρμακα και οι Ιατροί που νοσήλευαν την παπαδιά.

Βασανίστηκε πολύ η παπαδιά, μα στο τέλος την λυπήθηκε ο θεός και την πήρε κοντά του.

Λίγα καλά κτήματα έμειναν στον παπα πού, γέρων πιά, δέν μπορούσε να τα έργασθῆ ὁ ἴδιος. Τα νοίκιαζε ὅμως και μαζύ με τὸν μικρὸ μισθὸ του προσπαθοῦσε να οἰκονομηθῆ να θρέψη τῆς κόρης του τὰ ὄρφανά.

* * *

Πέρασαν χρόνια... χρόνια ὄλο στέρηση και λύπες· ὁ παπᾶς πέθανε, μα ὡς τόσο ὁ μεγαλοδύναμος βοήθησε τὴν χήρα να μεγαλώση τὰ παιδιά της.

Λίγα χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τοῦ παπα, ὁ Ἄνδρεας, ἄνδρας πιά, ἔπαιρνε μιὰ καλὴ θέση σὲ γραφεῖο στὴν πρωτεύουσα. Ὁ Ἄνδρεας ἔπαιρνε τὰ γράμματα και ἡ μόνα του, με χίλιες δυὸ στερήσεις, σὰν τελείωσε ὁ υἱὸς της τὸ δημοτικὸ τὸν ἔστειλε σὲ ἀνωτέρα σχολὴ στὴν πόλη. Ξενοδούλεψε σκληρὰ ἡ χήρα γιὰ να ἀνταποκριθῆ στὰ ἐξοδα τῆς μορφώσεως τοῦ παιδιοῦ της, μα στο τέλος ἡ χαρὰ ξανάλθε να φωτίση τῆς χήρας τὸ φτωχικὸ.

Ὁ Ἄνδρεας ἔβγαζε ἀρκετὰ χρήματα ἀπὸ τὴν δουλειὰ του μα και ὁ Ἄλέξης ἔβγαζε ἀρκετὰ.

Ὁ Ἄλέξης προτίμησε ἀντὶ τῆς σκουτούρας τῶν γραμμάτων τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς. Δούλευε και σὲ ξένα κτήματα, δούλευε και στὰ κτήματά τους που κληρονόμησαν ἀπὸ τὸν πάππον τους.

Ἀπὸ τὰ χρήματα που ἔδιδαν ὁ Ἄλέξης και ὁ Ἄνδρεας τῆς Ἐλένης, ἡ Ἐλένη περνοῦσε τὸ σπίτι της ἀρκετὰ καλὰ και ἔβαζε και κάτι κατὰ μέρος να τὸ βροῦν μιὰ ὥρα τὰ παιδιά της.

Ὁ Ἄνδρεας ἦτο ἓνα λεπτοκαμωμένο, ψηλὸ και ὠραῖο παλληκάρι, με ἀθωότητα μικροῦ παιδιοῦ.

Ὁ Ἄλέξης ἦτο μᾶλλον μελαχροινὸς, λίγο ποιο ψηλὸς ἀπὸ τὸν Ἄνδρεα, ποιο εὐρωστος και λίγο ἀπότομος και θυμώδης. Καὶ τὰ δυὸ ὠραῖα παλληκάρια ἔμοιαζαν καταπληκτικὰ τοῦ πατέρα τους.

Ἡ ἀγάπη που ἔτρεφαν ἀναμεταξύ των τὰ δυὸ ἀδέλφια ἦτο πολὺ μεγάλη, λὲς και ζοῦσαν ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλον, και ἡ ἀγάπη που ἔτρεφαν γιὰ τὴν πολυβασανισμένη τους μάνα ξεπερνοῦσε τὰ ὄρια τῆς λατρείας. Ἡ Ἐλένη, εὐτυχισμένη τώρα, ξεχνοῦσε τὰ γεμᾶτα πόνους, στερήσεις και λύπες χρόνια που πέρασε σὰν ἦσαν τὰ παιδιά της μικρά. Πόση ἦταν ἡ χαρὰ της σὰν τύγχανε να πηγαῖνη στὴν ἐκκλησία τὴν Κυριακὴ στὴν μέση τῶν παιδιῶν της. Δέν χόρταινε να τοὺς βλέπη και να τοὺς καμαρώνῃ.

Ποτέ ο Άνδρέας δεν είχε κάμη κουστούμι χωρίς να πά-
ρη από το ίδιο κασμήρι και για τον αδελφό του. Μά και
ο Άλέξης τα ποιό καλά πράγματα που έβγαζε το χωριό θά-
τα έστελλε στην πόλη, στον αδελφό του.

Πέρασαν λίγα χρόνια εύτυχίας για την Έλένη, αλλά δεν
ήτο γραφτό να διαρκέση ποιό πολύ ή εύτυχία της. Η κακή τύχη
ήλθε και πάλιν να κτυπήση την πόρτα του φτωχικού της χή-
ρας αδειάζοντας την φορά αυτή όλα της τα κακά.

*
* *

Κάθε καλοκαίρι ή φυσικές καλλονές του χωριού που έμε-
νε ή χήρα, και ή δροσιά των δασών που το περιτριγύριζαν
μέ τέσ κρουσταλλένιες βρύσες, τραβούσαν πολλούς παραθε-
ριστές.

Έκείνο τον χρόνο έρχόταν να παραθερίση, για πρώτη
φορά, στο χωριό, ή χήρα κυρία Νίνα.

Η κυρία Νίνα ήτανε μόλις είκοσιδυό Μαΐων που την
αφησε χήρα ο άνδρας της, ένας έκφυλος νέος, αφήνοντάς της
και μια αρκετά καλή περιουσία που μεγάλωσε την δική της
περιουσία.

Πολλοί ζήτησαν την χήρα Νίνα σε γάμο, άλλοι για την
ώμορφιά της, γιατί ή κυρία Νίνα ήτο πολύ ώραία γυναίκα,
και άλλοι γιατί τους τραβούσε σαν μαγνήτης ή περιουσία
της, αλλά ή νεαρά χήρα προτιμούσε να μένη ελεύθερη δια-
σκεδάζοντας με διάφορους νέους που τους παρουσίαζε για
εξαδέλφους της.

Κουρασμένη ή κυρία Νίνα από τους χορούς και τα γλέν-
τια της πρωτευούσης όπως και από την ανυπόφορη ζέστη του
καλοκαιριού, πήγε να περάση και αυτή τους ζεστους μήνες στο
ήσυχο εκείνο χωριό που έλεγαν τόσα ώραία λόγια για αυτό.

Μια Κυριακή είδε τον Άλέξη στην Έκκλησία και από την
στιγμή εκείνη δεν μπορούσε να τον βγάλη από το μυαλό της.

Ένα Σαββάτο απόγευμα, ή χήρα συνήντησε τον Άλέξη
στον δρόμο προς το δάσος, λίγο έξω από το χωριό. Η κυρία
Νίνα ήτο μόνη. Τον Άλέξη τον ακολουθούσαν τέσσερις γίδες.

Παρεξενεύτηκε ο Άλέξης που είδε την νεαρά χήρα μόνη.
Την καλησπέρισε και τον καλησπέρισε και αυτή. Τον σταμάτησε
και τον παρεκάλεσε να της πωλή λίγο γάλα κάθε βράδυ. Συνε-
φώνησαν να αρχίσουν να της πέρνη γάλα κάθε απόγευμα άρ-
χίζοντας από το ίδιο βράδυ.

Ο Άλέξης στην βία του να προφθάση εύκαιρία να στείλη
στον αδελφό του στην πόλι λίγα διαλεκτά μήλα και βέρικο
σταφύλι, ξέχασε το απόγευμα εκείνο την υπόσχεσί του να πά-
ρη της κυρίας Νίνας γάλα.

Άργά την νύκτα θυμήθηκε και στενοχωρήθηκε πολύ, μά

σκέφθηκε πώς αν την επομένη, που ητο Κυριακή, έπαιρνε το γάλα της χήρας, χωρίς το πρωί, και της ζητούσε συγγνώμη, όλα θα διορθώνονταν.

Την επομένη, πολύ πρωί, ο 'Αλέξης πήρε το δοχείο με το γάλα και τράβηξε για το σπίτι της κυρίας Νίνας.

Βρήκε την νεαρή χήρα στον κήπο να μαζεύει γιασεμί. Φορούσε μια μετσωτή ροζ ρόπα, χρυσοκέντητη, που την έκαμνε να φαίνεται ποιο ώραία, σαν άληθινή νεράιδα. Μια βαριά μυρωδιά ροδελαιίου την ακολουθούσε όπου και να πήγαινε.

— Καλημέρα σας, κυρία Νίνα, — της είπε ο 'Αλέξης, λίγο στενοχωρημένος. — Λυπούμαι που δεν μπόρεσα, χθές το βράδυ, να σας φέρω το γάλα σας. Σας ζητώ συγγνώμη. Σας το έφερα σήμερα πρωί.

— Καλημέρα, κύριε 'Αλέξη, — απήντησε χαμογελώντας η κυρία Νίνα. — Δεν πειράζει.

Πήρε το γάλα και ενώ έτοιμαζόταν ο 'Αλέξης να φύγει, τον σταμάτησε και τον παρεκάλεσε να περάσει μέσα. Είχε να τον ρωτήσει κάτι σχετικά με την ζωή του χωριού. Τον βίασε τόσο πολύ, που ο 'Αλέξης δεν μπορούσε να άρνηθῆ.

Σε λίγο ο 'Αλέξης καθόταν σε ένα αναπαυτικό κάθισμα. 'Η κυρία Νίνα καθότανε απέναντί του προκλητικά. 'Η βαρυσά μυρωδιά, γιασεμιού και ροδελαιίου, γεννούσε στο μυαλό του 'Αλέξη άμαρτωλές σκέψεις και μια εύχάριστη ταραχή που ποτέ ως τότε δεν είχε νοιώσει.

Τον ρωτούσε αυτή για διάφορα ζητήματα και αυτός άπαντούσε με χαμηλωμένο βλέμμα κυτάζοντας το πάτωμα.

'Η χήρα με κόπο έκρυβε την άμαρτωλή της έπιθυμία να την σφίξει το ώραίο παλληκάρη με τα στιβαρά του μπράτσα στην άγκαλιά του και να την πνίξει στα φιλιά, με τα σαρκώδη του χείλη. Σκεπτόταν με ποιο τρόπο θα έκαμνε το άγνό παιδί του βουνοῦ σκλάβο της ωμορφιάς της... Βρήκε τον τρόπο και σε λίγες μέρες ο 'Αλέξης ένοιωθε για πρώτη φορά την ήδονή του έρωτα στην άμαρτωλή άγκαλιά της ώραίας χήρας.

Πολλές φορές μετανιωμένος ο 'Αλέξης, για τες ένοχες σχέσεις του με την χήρα, ένοιωθε τύψεις και όρκιζόταν να μη ξαναπάρη γάλα στην ώραία χήρα, μα πάντα φαινόταν έπιόρκος και σαν βράδυαζε, έπαιρνε το δοχείο με το γάλα και τραβούσε για το σπίτι της κυρίας Νίνας που τον περίμενε άνυπόμονα. 'Ο 'Αλέξης ητο πλέον σκλάβος της.

Πέρασε το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. 'Η κυρία Νίνα ήτανε η τελευταία που άφηνε το χωριό, αφήνοντας τον 'Αλέξη σε λύπη που μόνο η υπόσχεσή της ότι θα του έγραφε συχνά την μετρίαζε.

Στην πόλη η χήρα ξέχασε την υπόσχεσή της στην άγκαλιά παλαιών... έξαδέλφων και νέων θαυμαστών.

Σε κάποιο χορό της φάνηκε πώς είχε δη τον Άλέξη... μὰ πάλιν δέν ἦτο δυνατόν νά ἦτο αὐτός... Ὁ νέος πού ἔμοιαζε καταπληκτικά τοῦ Άλέξη ἦτο ὁ Άνδρέας.

Μιά φίλη της ἔφερεν τόν Άνδρέα στήν παρέα συστήνοντάς τον στήν κυρία Νίνα ὡς τόν φίλον τοῦ ἀδελφοῦ της. Σέ λίγο ἡ κυρία Νίνα καί ὁ Άνδρέας ἔγιναν καλοί φίλοι.

Χόρευαν ἀρκετούς χορούς μαζύ καί ἡ ἔκφυλη χήρα κρύβοντας ἔνοχες σκέψεις τόν προσεκάλεσε νά πάρουν τσαΐ στό σπίτι της τήν ἐπομένη ἀπόγευμα.

Ἐπί τούτῳ ὁ Άνδρέας ἔπερνε συχνά τσαΐ στό σπίτι της κυρίας Νίνας πού ἄρχισε νά προτιμᾷ τήν παρέα τοῦ Άνδρέα ἀπό τήν παρέα τῶν ἐξαδέλφων.

Δυσκολεύτηκε πολὺ ἡ χήρα νά κάμῃ τόν Άνδρέα ἐραστή της, γιατί αὐτός ἔδινε μεγαλύτερα σημασία στήν ἐγνή φιλία ἀντί στήν ἱκανοποίησιν κτηνώδους πάθους, ἀλλά στό τέλος ἡ ἐπιμονή της χήρας νίκησε καί ὁ Άνδρέας ἔγινε ἐραστής της. Τήν ζήτησε σέ γάμο, ἀλλά αὐτή κάθε φορά πού της μιλοῦσε γιά γάμο, τοῦ ἔκλειε τὸ στόμα μέ φιλιά, ξανίζοντας τὰ σγουρά του μαλιά, λέγοντάς του πὼς ἡ ὑποχρεώσεις τοῦ γάμου σκοτώνουν τόν ἔρωτα, πὼς μισοῦσε τὰ παιδιά, καί πὼς μονάχα νά τήν ἀγαπᾷ ἤθελε.

Ἦλθε τὸ καλοκαίρι καί ἡ κυρία Νίνα ξαναπῆγε στό χωριό. Ἀπὸ τήν πρώτη βραδυά, σάν νύκτωσε καί κανένας δέν μποροῦσε νά τόν δη, ὁ Άλέξης πῆγε νά τήν καλοσωρίσῃ.

Τοῦ φάνηκε ψυχρὴ καί ἀδιάφορη μὰ στό ξέσπασμα τοῦ πόνου τοῦ ἀναγκάστηκε νά ὑποχωρήσῃ αὐτὴ καί νά μὴ τοῦ ἀναφέρῃ τίποτε γιά τήν ἐπιθυμία της νά διακόψουν σχέσεις.

—Δέν μοῦ ἔγραψες οὔτε ἓνα γράμμα— της εἶπε σχεδὸν κλαίοντας— καί οὔτε μοῦ ἀφῆκες τήν διεύθυνσίν σου γιά νά σοῦ γράψω ἐγὼ καί νά σέ ἐπισκεφθῶ. Ἐάν ἀγάπησες κανένα ἄλλο καί μέ ξέχασες, ἐμένα, θά τόν σκοτώσω.

Στὲς ἀπειλὲς τοῦ Άλέξη ἡ κυρία Νίνα γέλασε καί τόν φίλησε στό χεῖλη. Κατὰ βάθος εἶχε φοβηθῆ. Σκέφτηκε πὼς ὁ Άνδρέας θά ἐρχόταν δυὸ φορές τὸν μῆνα. Ἐκτὸς τούτου ἀγαποῦσε ἀκόμα λιγάκι τόν Άλέξη. Θά της ἔκαμνε συντροφιά αὐτός ὅσον καιρὸ θά ἦτο στήν πόλι ὁ Άνδρέας.

Ὁ Άλέξης ξαναζοῦσε στὲς ἡδονικὲς στιγμὲς, πού μονάχα αὐτὴ ἔως τότε τοῦ εἶχε χάριση, καί πού πέρασε μαζύ της τὸν προηγούμενο χρόνον. Κάπου-κάπου τοῦ φαινότανε ψυχρὴ καί τότε τὰ φίδια της ζήλειας τοῦ ἔζωναν καί τοῦ δάγκωναν τὴν καρδιά.

Μὲ πολὺ κόπο ἡ κυρία Νίνα κρατοῦσε τόν Άλέξη μακριά ὅταν ἐρχόταν ὁ Άνδρέας.

Ὁ Άλέξης ἦτο πιά βέβαιος ὅτι ἡ κυρία Νίνα εἶχε κάποιον ἐραστή πού ἐρχόταν κάπου-κάπου στό χωριό. Μὰ ποιὸς νά ἦτο ἄραγε; Θά μάνθανε καί ἀλοίμονό τους.

Ένα Σαββάτο βράδυ πού ήτο στο χωριό ο Άνδρέας ή ζήλεια βασάνιζε τόν Άλέξη γιατί ή κυρία Νίνα μέ χίλιες προσποιήσεις ζητούσε νά τόν κρατήσει μακριά της προφασίζομένη ότι ήθελε νά μείνη μόνη της γιά νά πάγη τήν έπομένη στήν έκκλησία.

Μέ πολύ κόπο έκρυβε ο Άλέξης τήν ταραχή του από τόν άδελφό του και τήν μητέρα του.

Μετά τό δείπνο, ο Άνδρέας είπε στήν μάνα του πώς θά έκαμνε ένα μικρό περίπατο πρós τό δάσος. Μέ τήν πρόφαση αυτή σκόπευε νά έπισκεφθῆ τήν φίλη του.

Ο Άλέξης χάρηκε γιατί θά έβγαινε ο άδελφός του περίπατο. Θά μπορούσε νά έφευγε και αυτός νά πάη νά κατασκοπεύση, νά μάθη ποιόν περίμενε ή έρωμένη του.

Μετά πού έφυγε ο άδελφός του τράβηξε και αυτός γιά τήν ταβέρνα. Κάθησε σ' ένα τραπεζάκι και διέταξε κονιάκ. Όταν άδειασε περίπου έξη ποτηράκια, μοναχός του, μιá παρέα από χωριανούς, πού παραξενευτήκανε πού τόν είδαν στήν ταβέρνα, τόν προσκάλεσαν στήν παρέα.

Κάθησε και μέ αυτούς λίγα λεπτά. Τόν κέρασαν, και κέρασε και αυτός, άδειασε και μέ τήν παρέα πέντε έξη ποτηράκια, πλήρωσε, καληνύκτισε και έφυγε.

Τό σπίτι της κυρίας Νίνας ήτο φωτισμένο.

Πήδησε τόν φράκτη ο Άλέξης, και πλησίασε στο παράθυρο από όπου φαινόταν τό φώς.

Είδε τήν έρωμένη του καθισμένη κοντά σέ κάποιον άνδρα πού είχε τήν πλάτη του έστραμμένη πρós τό παράθυρο. Δεν μπόρεσε νά καταλάβη ποιός ήτο ο αντίζηλός του. Τό αίμα κόχλαζε μέσα στές φλέβες του και ή ζήλεια τόν τρέλλαινε. Ποιός νά είναι άραγε;

Κτύπησε τήν έξώθυρα δυνατά μέ τό πόδι του βρίζοντας.

Η κυρία Νίνα είπε στον Άνδρέα νά κρυφθῆ πίσω από μιá χονδρή κουρτίνα λέγοντάς του πώς θά τοῦ έξηγοῦσε άργότερα.

Σάν κρύφτηκε ο Άνδρέας, ή κυρία Νίνα άνοιξε τήν έξώθυρα, έλπίζοντας νά καθησυχάση τόν Άλέξη και νά τόν στείλη νά κοιμηθῆ. Γελώντας τοῦ είπε πώς ήτο πολύ κακός και άγενής νά τήν ένοχλῆ μέ ύποψίες. Τοῦ είπε πώς ήτο μόνη και...

Ο Άλέξης μπῆκε μέσα θυμωμένος.

Μιá ανάνοικτη ποτίλια κονιάκ πού γύρω της βρισκότανε σέ μικρά πιατάκια διάφοροι μεζέδες, διέψευδαν τά λόγια της.

Η έξογκωμένη κουρτίνα πρόδιδε τήν παρουσία ενός άνδρός κρυμμένου από πίσω.

Ο Άλέξης κύταξε πρós τήν κουρτίνα μέ λύσσα και σάν τρελλός πήρε τήν ποτίλια και άρχισε νά καταφέρη δυνατά κτυ-

πήματα στον κρυμμένο που του είχε κλέψη την αγαπημένη του. Κτυπούσε με όλη του την δύναμη στο μέρος που ξεχώριζε το κεφάλι κτυπούσε και όλο κτυπούσε έως ότου έσπασε η ποτίλια.

Ένα σώμα σωριαζόταν στην γη παρασύροντας την κουρτίνα, που άρχισε να βάφεται με αίμα.

Ο Άλέξης με λύσσα τράβηξε την κουρτίνα να δει ποιός ήτο ο κλέφτης της αγάπης του, αλλά στην θέα του αίμοφυρτου αδελφού του μια κραυγή πληγωμένου θηρίου ξέφυγε από το στήθος του.

Πήρε τον Ανδρέα στην άγκαλιά του και με δυνατούς λυγμούς άρχισε να τον φιλή.

Ο Ανδρέας, άνοιξε τα μάτια του και κύταξε την έκφυλη χήρα με θυμό. Είχε καταλαύη όλα. Μετά χαμογέλασε στον αδελφό του και με μισοσβυσμένη φωνή του είπε να προσέχη την μητέρα τους. Ξανάκλεισε τα μάτια και δεν τα ξανάνοιξε ποιά.

Στις ύστερικές κραυγές της κυρίας Νίνας μερικοί χωριανοί έτρεξαν να δουν τι συνέβαινε.

Είδαν τον Ανδρέα βουτηγμένο στο αίμα να τον κρατή, ο Άλέξης, άναίσθητο, στην άγκαλιά του κλαίοντας. Ρώτησαν ποιός κτύπησε τον Ανδρέα και η κυρία Νίνα έδειξε τον Άλέξη.

Ένας φίλος του Άλέξη, του είπε κρυφά στο αυτί να φύγη προτου έλθη η άστυνομία και θα φρόντιζε αυτός για τον Ανδρέα. Ο Άλέξης φίλησε τον αδελφό του για τελευταία φορά και έγινε άφαντος.

Σε λίγο οι χωριανοί ξύπνησαν την Ελένη και της έφεραν το νεκρό παιδί της.

Στην θέα του ματώβρεκτου νεκρου παιδιου της η Ελένη έβγαλε μια κραυγή ανθρώπου που τον πνίγουν και λιποθύμησε.

Ένωρις το πρωι οι χωριανοί έφερναν και τον Άλέξη νεκρο και αίμοβρεκτον. Τον βρήκαν στο βάθος ενός κρημου, σε μια λιμνούλα πυκτο αίμα. Κανεις δεν ήξευρε τι να υποθέση. Ο Άλέξης ήτο μεθυσμένος σχεδόν και στην άπελπισία του μέσ της νύκτας την σκοτεινιά θα έπεσε στον κρημό. Μερικοί είπαν πως είχε αυτοκτονήση μά ήτο ποιό πιθανόν να είχε πέση στον κρημό στην ταραχή του και στο μεθύσι του.

Η Ελένη σάν είδε και το δεύτερό της παιδί νεκρό ξανάπεσε λιπόθυμη.

Σε μια νύκτα μονάχα, η δυστυχισμένη Ελένη, έχανε το πάν.

Πέρασαν μήνες να συνέλθη η Ελένη. Την είχαν μεταφέρει σε ένα νοσοκομείο την ίδια ημέρα που της είχαν φέρη τα παιδια της νεκρά. Οι λατροι είχαν φορηθη πως η Ελένη θα έχανε το λογικό της αλλά σε λίγους μήνες η Ελένη έγινε σχεδόν καλά για να τραβήξη μόνη πια στον κόσμο τον ανήφορο ενός άκανθόστρωτου Γολγοθα.

Καθένας στην ζωή του τραβά τον δρόμο που του χάραξε το πεπρωμένο. 'Αλλά υπάρχουν μερικές φορές και μερικοί μοι!

Δρόμοι στρωμένοι άγκάθια!
'Αγκάθια πελώρια, σουβλερά,
Που ανάμεσα φωλιάζουν.
Φίδια φαρμακερά!
Δρόμοι που πρέπει να διαβούν,
Θνητοί, αίμόφυρτοι, διαβάτες!
Δρόμοι στενοί! Ματωβαμμένοι δρόμοι!
Στοιχειωμένες σιράτες!

Μερικοί είδαν σε λίγο καιρό την 'Ελένη να θερίζη για να ζήσει...

Λίγα χρόνια μετά, ξενοδούλευε σε ένα σπίτι στη πόλι. 'Εκαμε και την πλύστρα, δούλευε και άρκατίνα σε κτίσματα και στην επιδιώρθωσι των δρόμων.

'Όσο μπορούσε να εργασθῆ δούλευε ή καημένη, αλλά σαν γέρασε, τὸ άδειανό της στομάχι, τὴν ἠνάγκασε νὰ άπλώση τὸ χέρι νὰ ζητιανέψη.

* * *

Πότε και με ποιὸ τρόπο, ή γρηά 'Ελένη εἶχε σχετισθῆ με τὴν Μαρία τὴν Πλύστρα κανέναν δέν ἤξευρε. Πονόψυχη ή Πλύστρα ή Μαρία, τὴν άφηνε νὰ κοιμάται σε μιὰ γωνιά τοῦ πλυσταριοῦ της πάνω σε παλιοκούρελλα.

'Η Μαρία ἦτο πανδρεμένη με ένα κτίστη που ὄσα κέρδιζε τὴν ἡμέρα τὰ ἔπινε τὴν νύκτα στὲς ταβέρνες και μετὰ ἔρχόταν στὸ σπίτι του μεθυσμένος και ἔσκαζε στὸ ξύλο τὴν κατακουρασμένη γυναίκα του.

Τὸ σπίτι τῆς Μαρίας ἦτο ένα μονάχα, πολὺ βρώμικο και ὑγρὸ δωμάτιο που τὸ χώριζε ἀπὸ τὸ πλυσταριὸ της μιὰ βορβορώδης αὐλή.

Τὸ πλυσταριὸ, που μέσα ἔπλενε τὴν ἡμέρα ή Μαρία και κοιμόταν τὴν νύκτα ή γρηά 'Ελένη, ἦτο καμωμένο ἀπο σάπια ξύλα και σάπιους τσίγκους που σὰν φυσούσε λίγο δυνατὸς ἀέρας ξεκαρφωνόταν και κτυποῦσαν με δαιμωνιώδη κρότον.

Λίγες ἡμέρες πρὶν πεθάνει ή γρηά ζητιάνα, ή Μαρία, κρυωμένη για καλά, ἦτο στὸ κρεβάτι. Φώναζαν τὸν ἰατρὸ και διέγνώσε πλευρίτιδα.

'Ο μισομεθυσμένος ἄνδρας της πλύστρας, στὸν θυμὸ του διότι ἀρρώστησε ή γυναίκα του, κτύπησε τὴν γρηά ζητιάνα, γιατί καθὼς ἔλεγε ἀπὸ τὸν καιρὸ που ή γυναίκα του τὴν ἔβαλε στὸ σπίτι τους τοῦ ἔφερνε κακοριζικιά. Δέν ἦτο ή πρώτη φορά που τὸ ἀνθρωπόμορφο ἐκεῖνο κτῆνος κτηποῦσε τὴν γρηά.

Τὴν παραμονή πρωτῆ, ή γρηά πεινασμένη ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς πλύστρας προτοῦ ξυπνήσει ὁ ἄνδρας τῆς Μαρίας.

Εἶχε δυὸ ἡμέρες νὰ φάη, και ή μόνη τροφή που πῆρε τὴν

τελευταία φορά ἦτο λίγο βρεγμένο ψωμί πού τῆς εἶχαν δώσει. Πεινασμένη ἡ γρηά, κτύπησε τὸ πρῶτο σπίτι πού βρῆκε σὲ μιὰ πλούσια συνοικία.

—'Ακόμα δὲν ξημέρωσε ὁ Θεός, Χριστιανή μου, τῆς φώναξε ἡ σπιτονοικοκυρά.—Δὲν γλυτώνει κανένας ἀπὸ τὰ χέρια σου. "Ἄμε στὸ καλό. «'Ο Χριστὸς νὰ μᾶς ἐλεήσει».

Ἡ γρηά τράβηξε σὲ μιὰ γωνιά ἀποφασισμένη νὰ μὴ ξανακτυπήσῃ ἄλλη πόρτα καὶ ἄς πέθαινε τῆς πείνας. Ἐκανε ἓνα δυνατὸ κρῦο πού ἡ πεινασμένη γρηά τὰ ἔνοιωθε ποιὸ διαπεραστικό.

Τὸ ἄδειο στομάχι τῆς γρηᾶς σὲ λίγο τὴν ἀνάγκασε νὰ σηκωθῆ καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν γωνιὰν πού καθόταν, παρὰ τὴν ἀπόφασιν πού εἶχε πάρει νὰ μὴ ξαναζητιανέψῃ.

Σὰν πλησίασε ἓνα πλουσιόσπιτο, προτοῦ προσφθάσῃ νὰ κτυπήσῃ, μιὰ ἀγριεμένη φωνὴ τὴν σταμάτησε.

—Στραβώθηκες, παλιογρηά, τῆς φώναξε μιὰ δουλάρα θυμωμένη. Τώρα μόλις σφουγγάρισα καὶ σὺ μοῦ τὰ λάσπωσες, πού νὰ σὲ πάρῃ ὁ δ...," Ἄτε φύγε, σὲ βλέπω ἐδῶ ἀκόμα; Φύγε πρὶν πιάσω κανένα ξύλο καὶ τὸ σπάσω στὴν ράχη σου.

Ξανάφυγε ἡ γρηά ζητιάνα κρυφοκλαίοντας χωρὶς νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς μιλιὰ. Κάθησε στὴν γωνιά τῆς κυτάζοντας πρὸς τὴν γῆ νὰ μὴ τὴν δῆ κανεὶς πού ἔκλεγε. Κύταζε στὴν γῆ, λὲς καὶ τὴν παρακαλοῦσε νὰ ἀνοίξῃ τὴν ψυχρὴ τῆς, μὰ καὶ ξεκουραστικὴν ἀγκαλιὰ νὰ τὴν δεχθῆ.

Μόλις πέρασε τὸ μεσημέρι ἄρχισε νὰ ψιχαλίζῃ. Οἱ διαβάτες, πού βιαστικοὶ πηγαινοερχόντανε νὰ ψωμίσουν γιὰ τὰ Χριστούγεννα, ἀραιώναν.

Παρ' ὅλη τὴν συννεφιά πού σκοτείνιαζε τὸν δρόμο, τῆς γρηᾶς τῆς φάνηκε πῶς ὁ δρόμος γινότανε φωτεινότερος.

Γλυκὲς μορφὲς πηγαινοερχόντανε....καὶ φάνηκε τῆς γρηᾶς πῶς ἀνάμεσα στὲς γλυκὲς αὐτὲς μορφὲς εἶδε τὸν Ἄνδρέα τῆς καὶ τὸν Ἀλέξη τῆς νὰ τῆς χαμογελοῦν καὶ κάτι νὰ λέγουν μετὰξὺ τους. Σὲ λίγο ἡ γρηά ἔβλεπε καθαρότερα. Ἐβλεπε τὰ παιδιά τῆς ὀλοζώντανα καὶ λίγο ποιὸ μακρὰ ἔβλεπε τὸν πατέρα τῆς, τὸν παπᾶ, καὶ τὸν ἄνδρα τῆς τὸν Γρηγόρη, νὰ τῆς χαμογελοῦν καὶ αὐτοί. Σὲ μιὰ στιγμή τῆς φάνηκε πῶς τοὺς ἔχασε μὰ σὲ λίγο τοὺς εἶδε καὶ πάλιν ποιὸ κοντὰ τῆς.

Ὁ Ἀλέξης καὶ ὁ Ἄνδρέας ἦσαν τώρα κοντὰ τῆς. Ἡ γρηά πιά δὲν ἔνοιωθε οὔτε τὸ διαπεραστικὸ ψῦχος, οὔτε τὴν πείνα. Τὰ παιδιά τῆς ἦσαν κοντὰ τῆς. Τοὺς πῆρε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς φιλῆ....Τὴν φίλησαν καὶ αὐτοί. Ἡ γρηά στηρίχθηκε στοὺς στιβαροὺς ὤμους τῶν παιδιῶν τῆς πού τὴν πῆραν μαζὶ τους.....

*
*

Πολὺς κόσμος ἔκαμε κύκλο, γύρω ἀπὸ τὴν νεκρὴ ζητιάνα. Ἡ ἀστυνομία ἔπαιρνε σημειώσεις. Ἐνας καλοντυμένος κοιλια-

ρὰς εἶπε πὼς ἡ ζητιὰνα ἦτο τρελλή γιατί τήν εἶδε νά ἀτενίζη στὸν ἀπέναντι τοῖχο καὶ νά ψιθυρίζη κάτι, ποῦ δὲν μπόρεσε νά ἀκούσῃ. Μετά...σωριάστηκε στὴν γῆ.

Λυπηθῆκανε πολλοὶ τὴν νεκρὴ γρηά. Ἐνας καλοντυμένος νεόπλουτος μαυραγορίτης, ἐξέφρασε τὴν λύπη του. Μὰ τί νά γίνῃ ἀφοῦ ἔτσι ἤθελε ὁ Θεός!

Σὰν τὸν ἤκουσε νά ἀναφέρῃ τοῦ Θεοῦ τὸ ἅγιο ὄνομα, ἕνας νεαρὸς ἰατρός ποῦ εἶχε ὡς σκοπὸ του ν' ἀνακουφίξῃ τῶν στανθρώπων του τὸν πόνον, θύμωσε.

— Νομίζω, κύριε, εἶπε στὸν νεόπλουτο ἔμπορο, — πὼς κάμνετε λάθος. Βρήκαμε τρόπο νά ἐξαπατοῦμε τὴν συνείδησί μας, φορτώνοντας σ' ἐνὸς φανταστικοῦ Θεοῦ τὸ ἅγιο θέλημα τὰ ἐγκλήματά μας καὶ τὰ ὀποτελέσματα τῆς κακίας μας ποῦ μόνος ὑπεύθυνος εἶναι ὁ ἐγωῖσμός μας.

— Ὁ Πραγματικὸς Θεός, ποῦ δὲν ἔχει καμία σχέση μὲ αὐτὸν ποῦ πιστεύετε σεῖς, δὲν θέλει τὰ πλάσματά του νά πεθαίνουν ἀπὸ πείνα ἢ ἀπὸ βίαιο θάνατο. Δημιούργησε τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ, καὶ τόσα πόλλὰ ἀγαθὰ, ποῦ θά ἔπρεπε ὅλα του τὰ πλάσματα νά εἶναι εὐτυχισμένα. Ἀλλὰ, δυστυχῶς, κύριε, ὁ ἐγωῖστης δυνατός, τὸ κάθε τι στὴν φύσι, τὸ ὠνόμασε ΔΙΚΟΎ ΤΟΥ. Ὀνόμασε δικό του αὐτὸ ποῦ ὁ ἴδιος δὲν δημιούργησε, καὶ τὸ ὕατερεῖ τῶν ἀδυνάτων ἀδελφῶν του. Εἶναι ἁμαρτία, κύριε, νά φορτώνετέ στὸν Καλὸ Θεό, τὰ ἐγκλήματα τῶν ἀνθρώπων. Τί βλέπομε, καθημερινῶς; Ἐνα νά πεθαίνη ἀπὸ στέρῃσι τὸν ἕνα νά σκοτώνῃ τὸν ἄλλο γιὰ ὕλικές ἀπολαυές ἢ καὶ γιὰ τὸ τίποτε τέσ ποῖο πολλές φορές. Νομίζετε πὼς γιὰ νά συμβαίνουν ὅλα αὐτὰ εἶναι διότι ἔτσι θέλει ὁ Θεός; ἄς γελάσω.

Ὁ νεόπλουτος μαυραγορίτης, στραβοκύταξε τὸν νεαρὸ ἰατρό, καὶ ἔφυγε χωρὶς νά ἀπαντήσῃ.

* * *

Νύκτα τῶν Χριστουγέννων... Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν κτυποῦσαν χαρμόсуна καλοῦντες τοὺς πιστοὺς χριστιανοὺς νά ἔλθουν στὲς ἐκκλησίες, νά ἀκούσουν τὸν ὕμνο τῶν Ἀγγέλων ἀπὸ τῶν ψαλτάδων τὸ στόμα.

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Λίγοι πιστοὶ· πολὺ λίγοι πιστοὶ, ἤκουσαν τὸν ὕμνο αὐτόν. Τὸν σκέπασαν τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν βομβῶν οἱ κρότοι τὸν σκέπασε ἡ μουσικὴ τῶν χορῶν καὶ τῶν καπαρέ· τὸν σκέπασαν τῶν μεθυσμένων ἢ ἄναρθρες βραχνές κραυγές· τὸν σκέπασε ἡ φωνὴ τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς, τοῦ μίσους, τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ.

Χαρμόсуна κτυποῦσαν οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐνῶ ἔπρεπε νά κτυποῦσαν πένθιμα διαρκῶς, γιὰ τὴν ἐκφυλῆ ἀνθρώπινητα ποῦ ἀργοπέθαινε μέσα στὰ σκότη τῆς ἁμαρτίας καὶ μέσα στὸ βόρβορο τῆς ὕλης.